

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(andra avdelningen i utökad sammansättning)
den 6 maj 1997 *

I mål T-195/95,

Guérin Automobiles, bolag bildat enligt fransk rätt som sedermera har försatts i konkurs, Alençon (Frankrike), företrätt av advokaten Jean Claude Fourgoux, Paris och Bryssel, delgivningsadress: advokatbyrån Pierrot Schiltz, 4, rue Béatrix de Bourbon, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, inledningsvis företrädd av Francisco Enrique González Díaz, rättstjänsten, och Guy Charrier, nationell tjänsteman med förordnande vid kommissionen, båda i egenskap av ombud, därefter av juridiske rådgivaren Giuliano Marengo och Guy Charrier, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en skadeståndstalan med anledning av att kommissionen har underlåtit att vidta åtgärder, eftersom denna institutions underlåtenhet att avgöra ett klagomål från sökanden skulle ha vållat den senare skada,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden C.W. Bellamy samt domarna C.P. Briët och A. Kalogeropoulos,

justitiesekreterare: byrådirektören A. Mair,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 20 november 1996,

följande

Dom

Bakgrunden till tvisten

- 1 Sökanden — vars verksamhet bestod i att köpa och sälja motorfordon och som genom beslut av Tribunal de commerce d'Alençon den 22 maj 1995 försattes i konkurs — framställde den 27 maj 1994 (se nedan punkt 24) ett klagomål till kommissionen, vilket inregistrerades den 6 juni 1994, mot Nissan France SA som importerar fordon av märket Nissan och som är den japanske tillverkarens dotterbolag.

- 2 Sökanden uppgav i detta klagomål att den hade varit återförsäljare för Nissan France som i början av år 1991 ensidigt sade upp återförsäljaravtalet med verkan från början av år 1992. Nissan France hade efter denna uppsägning "fortsatt att tillämpa sitt ensamåterförsäljarsystem och därigenom nekat Guérin all ersättning, på ett diskriminerande sätt gynnat en annan återförsäljare samt flera gånger vägrat att sälja till Guérin". Sökanden ifrågasatte vidare om det standardavtal avseende ensamrätt till återförsäljning som användes av Nissan France var förenligt med kommissionens förordning (EEG) nr 123/85 av den 12 december 1984 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper av försäljnings- och serviceavtal för motorfordon (EGT L 15, s. 16). Sökanden, som hävdade att avtalets verkningar hindrar att avtalet omfattas av artikel 85.3 i fördraget, förklarade att den "förlitade sig på kommissionen, som är behörig att uttala sig om Nissans verksamhet, eftersom denna enligt artikel 10 i förordning nr 123/85 kan förklara att undantaget inte skall tillämpas". Sökanden påtalade i detta sammanhang åtskilliga klausuler i standardavtalet avseende ensamrätt till återförsäljning och därav föranledd praxis, som tillämpades av Nissan France, och förklarade att den grundade sitt klagomål på en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget.

- 3 Kommissionen översände genom skrivelse av den 30 juni 1994 en kopia av ovan nämnda klagomål till Nissan France och bad bolaget att ta ställning till de anförda omständigheterna. Kommissionen underrättade samma dag sökanden om denna åtgärd. Två månader senare skickade Nissan France sitt svar till kommissionen, som i september 1994 underrättade sökanden om detsamma.

- 4 Genom skrivelse av den 21 februari 1995 meddelade sökanden kommissionen sina synpunkter på svaren från Nissan France. Sökanden ansåg särskilt att "redan jämförelsen mellan bevisuppgifterna ... till stöd för klagomålet, granskningen av de två avtalsversionerna och Nissans svar skulle göra det möjligt för kommissionen att lämna ett meddelande om anmärkningar". Sökanden förklarade, efter att i detalj ha kommenterat svaren från Nissan France, att den "på nytt begär att kommissionen skall lämna Nissan ett meddelande om de anmärkningar som klart framgår vid en granskning av ärendet", varefter den avslutade med formuleringen "alltjämt till ert förfogande".

- 5 Denna skrivelse lämnades obesvarad av kommissionen.

Förfarandet

- 6 Den 17 oktober 1995 väckte sökanden talan och yrkade dels med stöd av artikel 175 i EG-fördraget fastställelse av att kommissionen har underlåtit att vidta åtgärder, dels med stöd av artikel 215 i fördraget att kommissionen skulle förpliktas att ersätta den skada som sökanden påstår sig ha lidit genom nämnda underlåtenhet.
- 7 Genom särskild handling, som inkom till rättens kansli den 4 december 1995, gjorde kommissionen en invändning om rättegångshinder, grundad på artikel 114.1 i rättegångsreglerna. Sökanden ingav sina synpunkter på denna invändning den 8 januari 1996.
- 8 Genom beslut av den 11 mars 1996 i mål T-195/95, Guérin automobiles mot kommissionen (REG 1996, s. II-171) avvisade förstainstansrätten talan i den del den avsåg fastställelse av att kommissionen hade underlåtit att vidta åtgärder. Den av svaranden framställda invändningen om rättegångshinder skulle — såvitt avsåg skadeståndsyrkandet — prövas i samband med att målet avgörs slutligt.
- 9 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning) att inleda det muntliga förfarandet. Sammanträdet ägde rum den 20 november 1996 inför en avdelning som var sammansatt av ordföranden C.W. Bellamy samt domarna H. Kirschner, C.P. Briët, A. Kalogeropoulos och A. Potocki. Under sammanträdet tilläts parterna att inge en skrivelse som kommissionen hade skickat till sökanden den 25 juli 1996, enligt artikel 6 i kommissionens förordning nr 99/63/EEG av den 25 juli 1963 om sådana förhör som avses i artikel 19.1 och 19.2 i rådets förordning nr 17 (EGT 127, 1963, s. 2268),

sökandens svar på denna skrivelse från den 29 augusti 1996 samt domen från Tribunal de commerce de Versailles i ett mål där sökanden hade väckt talan mot Nissan France den 22 oktober 1992.

- 10 Efter domaren Kirschners bortgång den 6 februari 1997 deltog de tre domare som har undertecknat denna dom i överläggningen, i enlighet med artikel 32.1 i rättegångsreglerna.

Yrkanden

- 11 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— fastställa att kommissionen skall ersätta den skada som har vållats Guérin Automobiles med ett belopp som uppgår till 1 577 188,53 FRF, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

- 12 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa eller, i andra hand, ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

- 13 Sökanden har i sin ansökan gjort gällande att kommissionens underlåtenhet att vidta åtgärder medförde att bolaget försattes i konkurs med ett underskott om sammanlagt 1 289 128,10 FRF. Denna situation har förorsakats av förseningen i skadeståndsprocessen, vilken hade föranletts av uppsägningen av bolagets återförsäljaravtal, och skall således tillskrivas kommissionen och Nissan France solidariskt, varvid den förra alltid skall kunna ha regressrätt mot den senare. Sökanden har uppgett att förfarandet i fråga avser ett skadeståndsbelopp om 2 420 676 FRF. Till följd av förseningen i utgivandet av detta skadestånd skall ränta utgå från maj 1994 till dagen då denna talan väcktes med ett belopp om 288 060,43 FRF vilket också skulle utges av kommissionen.
- 14 Den totala skada som kommissionen skall ersätta skulle följaktligen uppgå till 1 289 128,10 FRF plus 288 060,43 FRF, det vill säga 1 577 188,53 FRF.
- 15 Kommissionen har för det första framhållit att en sökande skulle medges att kringgå reglerna angående upptagande till sakprövning, om en talan om kommissionens skadeståndsansvar på grund av dess påstådda underlåtenhet att vidta åtgärder upptogs till prövning trots att förstainstansrätten har avvisat talan i den del den avsåg fastställelse av denna underlåtenhet. En skadeståndstalans självständighet, vilken i och för sig har erkänts av domstolen, i samband med en skada som har vållats genom en inte fastställd underlåtenhet att vidta åtgärder, skulle vara begränsad till de fall där sökanden inte är berättigad att få underlåtenheten enligt artikel 175 i fördraget fastställd och i fall då skadeståndsyrkandena uppenbarligen inte har nära samband med en talan.
- 16 Kommissionen har för det andra gjort gällande att sökanden inte tillräckligt klart har visat vare sig att den påstådda skadan föreligger eller hur den skall uppskattas för att det skall vara möjligt för sökanden att åberopa sina rättigheter. Kommissio-

nen har påmint om att sökanden själv i sin ansökan har medgett att ”det är svårt för den drabbade sökanden att uppskatta kostnaden med anledning av förseningen i handläggningen av ärendet”. Eftersom det rör sig om en skada som påstås ha lidits, uppfyller ansökan inte de villkor som uppställs i artikel 19 i domstolens stadga (EG) och i artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler, enligt vilka det krävs att ansökan, utöver tvisteföremålet, bland annat innehåller en ”kort framställning av grunderna för talan”. Sökanden är i detta syfte skyldig att inkomma med tillräckliga uppgifter för att svaranden skall kunna ta ställning till saken och för att gemenskapsdomstolarna skall kunna utföra sin kontroll (se domstolens dom av den 15 december 1961 i de förenade målen 19/60, 21/60, 2/61 och 3/61, Fives-Lille-Cail m. fl. mot Höga myndigheten, Rec. 1961, s. 559, 588, och av den 12 april 1984 i mål 281/82, Unifrex mot kommissionen och rådet, Rec. 1984, s. 1969, punkt 15).

- 17 Kommissionen har understrukit att det, för att de skadeståndsyrkanden som har framställts i detta fall skall uppfylla dessa krav, inte räcker med att grunda sig på antaganden genom att åberopa en konkurs, och utan motivering göra kommissionen ansvarig för underskottet i bolaget, samtidigt som ett belopp tilläggs som beräknas proportionellt i förhållande till tiden och som anses motsvara förseningen i utgivandet av det hypotetiska skadestånd som sökanden har begärt inom ramen för ett förfarande vid den nationella domstolen, som avser uppsägningen av sökandens återförsäljaravtal.
- 18 Sökanden har i sin replik hävdad att dess skadeståndstalan utgör en självständig talan i förhållande till passivitetstalan och de nationella rättsmedlen. Ett aktualiserande av kommissionens skadeståndsansvar skulle göra det möjligt för förstainstansrätten att, genom en rättslig bedömning av de faktiska omständigheterna, direkt bedöma om dessa utgör en överträdelse som är tillräckligt klar för att den svarande institutionen skall kunna ådra sig ett utomobligatoriskt skadeståndsansvar.
- 19 Sökandens ombud preciserade sin argumentering vid sammanträdet genom att hävda att Nissan France, inom ramen för den talan som sökanden väckte vid Tribunal de commerce de Versailles (se punkt 9 ovan), begärde att nämnda domstol skulle förklara målet vilande i avvaktan på att kommissionen fattade ett beslut angående sökandens klagomål. Eftersom kommissionen inte handlade med erfor-

derlig omsorg och skyndsamhet, ledde detta följaktligen till att sökanden inte kunde fortskrida med målet vid den nationella domstolen, och bidrog till att sökanden försattes i konkurs.

Förstainstansrättens bedömning

- 20 Enligt artikel 19 i domstolens stadga och artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler skall varje ansökan innehålla uppgifter om tvisteföremålet och en kort framställning av grunderna för talan. Dessa uppgifter skall vara tillräckligt klara och precisa för att göra det möjligt för svaranden att förbereda sitt försvar och för förstainstansrätten att avgöra talan, i förekommande fall utan några andra uppgifter till stöd för denna. För att säkerställa rättssäkerheten och en god rättsskipning krävs det, för att en talan skall kunna tas upp till sakprövning, att de faktiska och rättsliga omständigheter som denna grundas på, åtminstone kortfattat, på ett sammanhängande och begripligt sätt framgår av själva ansökans lydelse (se till exempel förstainstansrättens beslut av den 29 november 1993 i mål T-56/92, Koelman mot kommissionen, Rec. 1993, s. II-1267, punkt 21).
- 21 För att en ansökan om ersättning för skada som har vållats av en gemenskapsinstitution skall uppfylla dessa krav måste den innehålla uppgifter som gör det möjligt att fastslå vilket handlande sökanden lägger institutionen till last, och skälen till att han anser att det finns ett orsakssamband mellan detta handlande och den skada som han påstår sig ha lidit, samt arten och omfattningen av denna skada (se förstainstansrättens dom av den 18 september 1996 i mål T-387/94, Asia Motor France m. fl. mot kommissionen, REG 1997, s. II-961, punkt 107).
- 22 Av rättspraxis framgår även att en ansökan som saknar nödvändig precision skall avvisas, och att en överträdelse av artikel 19 i domstolens stadga och av artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler tillhör de rättegångshinder som förstainstansrätten när som helst får beakta på eget initiativ med stöd av artikel 113 i de nämnda rättegångsreglerna (se den ovan nämnda domen i målet Asia Motor France m. fl. mot kommissionen, punkt 108)

- 23 I detta fall har emellertid den del av ansökan som avser skadeståndsyrkandet följande lydelse:

”Kommissionens underlåtenhet att vidta åtgärder medförde att Guérin Automobiles försattes i konkurs varvid skulderna sammanlagt uppgick till 1 289 128,10 FRF. Denna situation har förorsakats av förseningen i utgivandet av skadestånd till Guérin Automobiles, och har således orsakats av kommissionen och Nissan France som är solidariskt ansvariga, varvid den förra alltid kan rikta återkrav mot den senare. Dessutom avser uppsägningsförfarandet utgivande av ett skadestånd som uppgår till 2 420 676 FRF. Förseningen i utgivandet av skadeståndet från maj 1994 till denna dag (dagen då talan väcks), med ränta beräknad enligt fransk lag:

$$\frac{2\,420\,676 \times 8,4\% \times 17}{12} = 288\,060,43 \text{ FRF}$$

varvid det preciseras att kommissionen skall utge betalning på denna grund till dess att underlåtenheten att vidta åtgärder har fastställts. Den totala skada som kommissionen till följd av underlåtenhet skall ersätta motsvarar ett belopp som uppgår till 1 577 188,53 FRF”.

- 24 Förstainstansrätten anser att varken denna argumentation eller ansökan betraktad i sin helhet gör det möjligt att med den grad av klarhet och precision som krävs påvisa ett orsakssamband mellan kommissionens påstådda underlåtenhet att vidta åtgärder och den skada som sökanden har gjort gällande. Enligt sökanden består denna skada huvudsakligen i att bolaget försattes i konkurs den 22 maj 1995, varvid skulderna uppgick till 1 289 128,10 FRF. Även om en sådan underlåtenhet från kommissionens sida kan fastställas föreligga mellan den 27 maj 1994 (dagen då klagomålet ingavs), eller den 21 februari 1995 (dagen då sökanden sände sin sista skrivelse till kommissionen) eller den 22 maj 1995 (dagen då sökanden försattes i konkurs), har sökanden i sin ansökan inte framlagt någon uppgift som kan förklara i vilken omfattning kommissionen skulle ha varit ansvarig för den skada som har uppskattats till detta belopp. Följaktligen kan varken svaranden eller gemenskaps-

domstolarna kontrollera hur en eventuell underlåtenhet att vidta åtgärder skulle ha kunnat bidra till att öka underskottet i bolaget Guérin, och därigenom till bolagets konkurs.

- 25 Detsamma gäller den skada som sökanden påstår sig ha lidit till följd av förseningen från den 1 maj 1994, och som beräknas motsvara ett belopp om 288 060,43 FRF, i fråga om utgivandet av det skadestånd som Nissan France påstås vara skyldig sökanden på grund av uppsägningen av bolagets återförsäljaravtal. Inte heller här framläggs i ansökan någon uppgift som gör det möjligt att finna ett orsakssamband mellan den begärda summan om 288 060,43 FRF och en påstådd underlåtenhet att vidta åtgärder från kommissionens sida.
- 26 De preciseringar som gjordes för första gången vid sammanträdet (se punkt 19 ovan) efter att det skriftliga förfarandet hade avslutats, är inte tillräckliga för att fylla ut luckorna i ansökan. Preciseringar som görs i detta skede, i strid med artikel 44.1 c i rättegångsreglerna, möjliggör varken för svaranden att utöva sin rätt till försvar eller för förstainstansrätten att kontrollera om påståendena i fråga är relevanta eller välgrundade.
- 27 Av detta följer att talan skall avvisas.

Rättegångskostnader

- 28 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet vad avser yrkandena om fastställelse av att kommissionen har underlåtit att

vidta åtgärder (se det ovan nämnda beslutet Guérin automobiles mot kommissionen) och om skadestånd, skall sökanden bära sina rättegångskostnader och förpliktas att ersätta kommissionens kostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) Skadeståndsyrkandet avvisas.
- 2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna, inklusive kostnaderna i den del förfarandet avser yrkandet om fastställelse av att kommissionen har underlåtit att vidta åtgärder.

Bellamy

Briët

Kalogeropoulos

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 maj 1997.

H. Jung

C.W. Bellamy

Justitiesekreterare

Ordförande